

Welnu, Rothe komt er eerlijk en rond voor uit: „Man trägt kein bedenken unsere neuere vorstellung von der sache mit demselben namen „Inspiration der Heilige Schrift“ zu benennen, mit dem die altkirchliche sich so lange bezeichnet hat, und halt sich berechtigt ihn fort und fort im munde zu führen. Diess ist nun aber nicht wohl gethan; denn es muss zu einer verwirrung der begriffe führen. In wahrheit ist unsere ansicht etwas toto genere anderes als die kirchliche Inspirationslehre“ ²²⁾. Zoo hoort ge het van zijn eigen lippen: „etwas toto genere anderes“, en hij schroomt dus ook niet ten slotte tot deze ernstige conclusie te komen: „Der bibel, wie ihr Bild aus der voranstehenden auseinandersetzung sich herausstellt, ist freilich eine andere als die welche der orthodoxe Theolog und der einfache gläubige Christ sich denkt, wenn er das heilige Buch in andächtiger Ehrfurcht in die Hand nimmt.“ ²³⁾.

En welke dan nu volgens Rothe de betere, en ethische voorstelling is? Ze stamt uit Schleiermacher, M. H! den genialen wijsgeer, meer dan theoloog, die voor nu een halve eeuw, ter onzaliger ure het fataal beginsel geponeerd heeft, tegen welks prikkel heel het heir der Vermittlungstheologen vruchteloos de verzenen insloeg, en waardoor de ethische richting in heel haar noodlottigen ontwikkelingsgang werd en wordt beheerscht; uit Schleiermacher, volgens wien onder inspiratie niets anders te verstaan zij dan „die Wirksamkeit des gemeingeistes in dem wille des einzelnen zur hervorbringung eines bestimmten werks,“ ²⁴⁾ zoodat men „den act der abfassung eines heiligen Buches und die ihr vorangehende und zum grunde liegende gedankenerzeugung in der seele des Schriftstellers nicht als ein act göttlicher offenbarung ansehen darf.“ ²⁵⁾ Dienovereenkomstig komt dan ook Rothes voorstelling hierop neer: Er is een gemeente van Christus. In deze gemeente werkt een hooger leven dan daarbuiten. Dit hoogere dankt ze aan den Heiligen Geest die in haar midden zijn tente koos en het gezonken zondige leven tot een „godmenscheijk“ leven verheft. Deze gemeente bestaat organisch. Haar edeler organen, de apostelen, bezaten derhalve dien „gemeingeist“ in bijzondere mate, en het is onder die constellatie, dat de verlichting die zij deelachtig werden, gradueel hooger stond dan die der gewone gemeenteleden. En wat nu in den meest praegnanten zin deze illuminatie tot inspiratie deed worden, was het feit, dat God een enkel maal in hun ziel door nieuwe aanraking het leven verhoogde, daardoor het Godsbewustzijn verhelderde, en dat zij alsnu uit dit verhelderd Godsbewustzijn, rijke, nieuwe gedachten wisten voort te brengen ²⁶⁾. Resultaat hiervan is dan ook voor Rothe, dat er van onfeilbaarheid der Schrift geen sprake kan wezen ²⁷⁾; dat wel de meeste